

УДК 37.0:37.013(477)

Наталя Петренко

ORCID iD 0000-0002-5417-2612

кандидат педагогічних наук,
завідувач кафедри фізичного виховання,
Миколаївський національний аграрний університет,
вул. Георгія Гонгадзе, 9, 54020 Миколаїв, Україна,
petrenkonv@i.ua

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У запропонованій статті визначено структуру педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання аграрного університету; компоненти сформованості педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережувальний, комунікативний), розкрито їхню структуру, зміст та методики вимірювання. Виділення компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання дає можливість значно розширити коло педагогічних знань, умінь, навичок науково-педагогічних працівників фізичного виховання, що допоможе скоригувати процес розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання та шляхи підвищення мотивації на заняттях з фізичного виховання в аграрному університеті.

Ключові слова: аграрний університет; методики викладання; педагогічна компетентність; педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника фізичного виховання; освітній процес; педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника фізичного виховання; структура педагогічної компетентності.

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2020.1.4>

Вступ. Сучасна система фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти не задовольняє природну біологічну потребу студентської молоді в руховій активності, не забезпечує необхідним рівнем здоров'я, фізичної підготовленості, працездатності та науково обґрунтованими фізкультурно-оздоровчими можливостями, які можна використовувати в подальшій життєдіяльності.

На сьогодні однією з основних вимог, яка ставиться сучасним аграрним сектором до науково-педагогічних працівників фізичного виховання, які працюють в аграрному університеті є надання можливості формуванню у випускників аграрного закладу вищої освіти здатності самостійно і творчо вирішувати не тільки аграрні і соціально-економічні питання розвитку інфраструктури села, а й складні оздоровчі та спортивно-масові завдання серед сільської молоді. Випускник аграрного університету має бути прикладом під час організації оздоровчих та спортивно-масових заходів, що проводяться на селі, готовим нести відповідальність за їх результати. Організація педагогічного процесу на кафедрі фізичного виховання в аграрному університеті сприяє формуванню практичних навичок з урахуванням методів діагностики, збереження, формування, розвитку та відновлення здоров'я здобувачів вищої освіти; практичного досвіду особистісного підходу

до здобувачів вищої освіти відповідно до їх віку, стану здоров'я та особистісних якостей; прояву та закріпленню привласнених цінностей, гуманного, толерантного та етичного ставлення до здобувачів вищої освіти; творчого підходу до організації освітнього процесу.

Сьогодення потребує від науково-педагогічних працівників аграрного закладу вищої освіти високого професіоналізму, володіння сучасними технологіями, переосмислення багатьох поглядів і підходів, відмови від стереотипів, бажанням постійно вчитися й само-вдосконалюватися. Вони повинні розуміти сутність педагогічних технологій та оцінювати ефективність їх використання. Науково-педагогічні працівники шляхом самоосвіти здійснюють підвищення свого теоретичного, дидактичного і методичного рівня.

Мета статті – розкрити компоненти розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника кафедри фізичного виховання аграрного університету та шляхи підвищення мотивації науково-педагогічними працівниками фізичного виховання аграрного університету.

Аналіз останніх досліджень. Структура педагогічної компетентності є предметом дослідження вітчизняних вчених (О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, С. Сисоєва, Л. Хоружа та інші) і зарубіжних науковців (І. Зимня, В. Краєвський, Д. Равен, В. Сластьонін, А. Хуторський та інші). Проте проблеми щодо педагогічної компетентності науково-

педагогічних працівників фізичного виховання аграрного університету та її структури ще недостатньо висвітлені у сучасних наукових дослідженнях.

Структура професійної компетентності фахівця, наголошує С. Сисоєва (2015, с. 368), зазвичай визначається як сукупність компонентів, зокрема когнітивного (наявність теоретичних знань у певній предметній галузі); діяльнісного (уміння, що дозволяють здійснювати професійну діяльність); особистісного (володіння прийомами рефлексії і самоусвідомлення та інші професійно важливі якості особистості); мотиваційного (особистісні якості, що визначають мотиви до саморозвитку, здатність навчатися упродовж життя, удосконалювати та поглиблювати професійні знання); комунікативного (сукупність здатностей, що забезпечують ефективність спілкування, роботи в колективі, взаємодію з іншими членами суспільства).

У структурі професійної компетентності фахівця під структурними компонентами Д. Равен (цит. за: Гуржій, 2015, с. 464) розуміє характеристики і хисти людей, що дають їм можливість досягати професійних та особистісно значущих цілей – незалежно від їхнього характеру й суспільства, у якому вони проживають. Науковець зазначає, що інтегральною частиною компетентності, крім здібностей, є мотивація, і наголошує, що розвивати структурні компоненти компетентності можна лише у розвивальному середовищі.

Досліджуючи проблему формування професійної компетентності майбутніх фахівців із спортивно-оздоровчого туризму у закладах вищої освіти,

Н. Сударева (2011) визначила структурні компоненти професійної компетентності майбутніх фахівців із спортивно-оздоровчого туризму, а саме: мотиваційний – наявність у студентів мотивації до майбутньої професійної діяльності та мотивації на досягнення успіхів у професії, інтересу до процесу навчання; когнітивний – наявність у здобувачів вищої освіти професійно орієнтованих знань; креативно-діяльнісний – наявність у здобувачів вищої освіти спеціальних умінь і навичок, необхідних для діяльності у галузі спортивно-оздоровчого туризму; рефлексивний – наявність у студентів самооцінки та критичності стосовно особистісних якостей.

Теоретичний аналіз наукових джерел щодо моделей та сучасних вимог до професійної підготовки науково-педагогічних працівників фізичного виховання, особливостей формування основних компонентів професійної компетентності фахівця дозволив нам визначити основні структурні компоненти педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання закладу вищої аграрної освіти: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, комунікативний, розвивально-виховний, здоров'язберезувальний.

Педагогічну компетентність науково-педагогічних працівників фізичного виховання аграрного закладу вищої освіти можна розглядати як якісну, інтегративну характеристику фахівця, яка об'єднує знання, уміння й навички, а також творче мислення та креативність, готовність йти на ризик і брати на себе відповідальність, критично оцінювати наслідки власної діяльності (рис. 1).

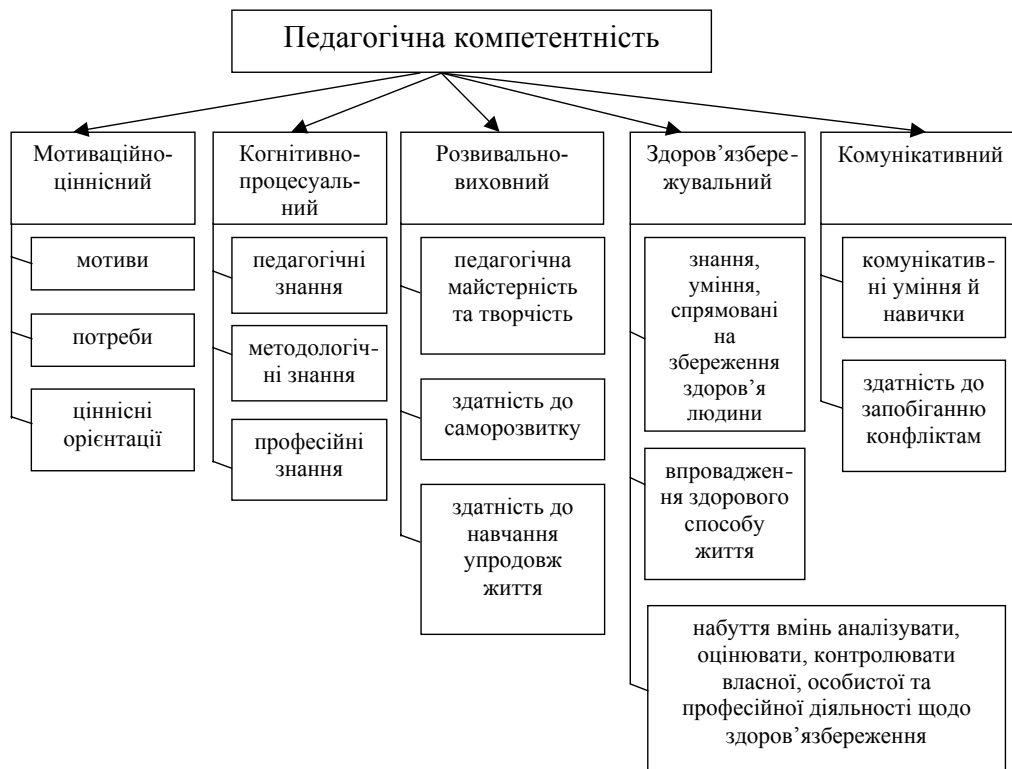

Рис. 1. Структура педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника кафедри фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету (складено автором самостійно).

Зміст компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника фізичного виховання аграрного університету. Мотиваційно-ціннісний компонент в структурі педагогічної компетентності відбиває ставлення особи до професійної діяльності, виражене в цільових установках. Мотиваційно-ціннісний компонент характеризує мотивацію до педагогічної діяльності, як реалізації її здоров'язбережувального компоненту, що передбачає використання аксіологічного підходу в педагогічному процесі відповідно до педагогічних та професійних цінностей. Мотиваційно-ціннісний компонент включає мотиви, потреби, ціннісні орієнтації (Головань, 2014).

Вважають, що мотиваційно-ціннісний компонент має відображати здатність особистості проявляти ініціативу, виявляти інтерес в аналізі взаємозв'язків, механізмів діяльності у стосунках із соціальним середовищем, інститутами і суспільством в цілому, наявність у людини намірів, бажань, прагнень досягати або уникати поставлених цілей, здійснювати або утриматися від реалізації певної діяльності. «Чим вищий рівень мотивації, чим більше чинників (мотивів) до діяльності, спонукають людину тим більше зусиль вона схильна докласти» (Зазнюк, 2002, с. 304). Мотиваційно-ціннісний компонент відображає сформованість мотивації до професійної діяльності, що передбачає розвиток педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника фізичного виховання в системі методичної роботи.

Отже, впровадження тренінгів, методик у освітній процес дозволять сформуванню у здобувачів вищої освіти основні компоненти готовності до реалізації освітнього процесу в закладі вищої освіти. Методологія розробки, а також основні критерії даного виду методик та тренінгів можуть застосовуватися в різних областях знань різних спеціальностей аграрного закладу вищої освіти, а також спрямовані на контроль і перевірку рівня готовності особистості за допомогою проведення анкетування, а також за спостереженням за поведінкою здобувачів вищої освіти.

Когнітивно-процесуальний компонент відображає оволодіння науково-педагогічними працівниками знаннями, вміннями та навичками необхідними для досягнення професійного становлення власних можливостей і особливостей інтелектуального, духовного і соціального здоров'я. Вдосконалення методів оцінки рівня фізичної підготовленості фізичних якостей здобувачів вищої освіти (Круцевич, 2008).

Когнітивно-процесуальний компонент відображає знання та вміння теоретичного і технологічного характеру: методологічні знання – знання загальних підходів, принципів, закономірностей розвитку, навчання і виховання студентської молоді; теоретичні знання фахової наукової дисципліни; сукупність знань, необхідних науково-педагогічному працівнику закладу вищої освіти для здійснення посадових обов'язків; знання, які складають основу педагогічної діяльності науково-педагогічних працівників університету; педа-

гогічні знання, їх можливості для розв'язання задач з предметної галузі в освітньому процесі; креативність, гнучкість, критичність, системність, мобільність, оперативність мислення та професійні знання (Бухальська, 2012).

Таким чином, розвинений когнітивно-процесуальний компонент педагогічної компетентності передбачає наявність у науково-педагогічного працівника засвоєних на рівні застосування професійних, педагогічних, методологічних знань, понять, ідей, теорій, правил, оцінок, норм, цінностей за допомогою яких: розвиваються уявлення індивіда про свої професійні якості; формується оцінка самого себе, як науково-педагогічного працівника, власних можливостей щодо педагогічної діяльності, особистого статусу серед представників педагогічної професії, відповідності особистісних ціннісних орієнтацій вимогам, що висувуються суспільством до науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

Розвивально-виховний компонент забезпечує рішення не тільки освітніх, але й виховних завдань. Тільки за умови розвитку знань здійснюється закономірність: чим великими знаннями володіє здобувач вищої освіти, тим легше йому вчитися (Подласий, 2001, с. 368). Для розвитку розумових здібностей здобувачів вищої освіти науково-педагогічні працівники повинні володіти наступними знаннями: динаміки становлення трьох основних засобів пізнавальної діяльності: наочних дій, образів, символів; логічних дій над поняттями (визначення, обмеження, узагальнення, розділення); основних особливостей індуктивних, дедуктивних і гіпотетичних висновків, що дозволяє розуміти побудову правильних висновків і гіпотез. Також повинні вміти: створювати проблемні ситуації на заняттях, що вимагають самостійного мислення студентів; здійснювати дидактичну переробку наукових методів в методи викладання (Крупа, 2013, с. 93).

Здоров'язбережувальний компонент відображає комплекс знань, умінь, ставлень та цінностей, які спрямовані на збереження й укріплення здоров'я – свого та оточуючих, на заняттях та в позанавчальний час; впровадження здорового способу життя; та набуття вмінь аналізувати, оцінювати, контролювати власну, особистісну та професійну діяльність щодо здоров'язбереження. Місія науково-педагогічних працівників фізичного виховання в закладі вищої освіти полягає у впровадженні у повсякденний побут здобувачів вищої освіти ідеї здорового способу життя і діяльності, вихованні у них бажання до виконання систематичних фізичних рухів, залучення до занять фізичною культурою та спортом (Бондаренко, 2012, с. 214).

Комунікативний компонент педагогічної компетентності відображає комунікативні вміння й навички, а також здатність до запобігання конфліктам. Комунікативний процес розуміє єдність діяльності, пізнання і спілкування.

Комунікативний компонент відображає соціальну креативність та здатність до самоосвіти і саморозвитку

для ефективного здійснення здоров'язбережувальної діяльності.

Комунікативний компонент педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання складається з організаторських, комунікативних здібностей науково-педагогічних працівників та їх здатністю запобігати конфліктам.

Таким чином, будь-який компонент структури педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника не може існувати сам по собі, він завжди пов'язаний з більш масштабними системами. Теоретичний аналіз даної проблеми дозволив визначити та висвітлити основні компоненти розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти, які поєднують знання, уміння, навички, мотиви, ціннісні орієнтації, ставлення особистості та визначають здатність людини до самореалізації та самовизначення в ефективній педагогічній діяльності.

Методи тестування рівня сформованості педагогічної компетентності. Багато методик використовуються на практиці для застосування сучасних методів тестування і розпізнавання індивідуально-психологічних властивостей людини. Це надає можливість знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здатність знаходити своє місце в системі сучасних ринкових відносин, визначення такої сфери професійної діяльності, в якій найповніше можна використати професійний та творчий потенціал на користь як суспільним, так і власним інтересам; розширення свого кругозору, підвищення професійної майстерності на основі самоосвіти (Матвієнко, 2013).

В. Мегнесон доводить, що необхідно «... перебудувати освітній процес так, щоб у ньому багато часу займало не пасивне сприйняття освітньої інформації в умовах «словесної сидячої педагогіки», а активна діяльність здобувачів вищої освіти» (цит. за: Дербеньова, 2012). Ці слова набувають значної актуальності для фізичного виховання.

Створюючи власну систему тестування, науково-педагогічні працівники повинні керуватися, з одного боку, теоретичними положеннями з цієї проблеми, положеннями загальнонаціональних програм тестування, з іншого боку, враховувати особливості місцевої громади, рівень підготовленості студентської молоді, пріоритети програми фізичного виховання. В останні роки актуальною вважається система оцінювання досягнень здобувача вищої освіти в порівнянні з його попередніми результатами, а також альтернативне оцінювання (Осадчая, 2008, с. 144).

До основних методик самовдосконалення науково-педагогічних працівників фізичного виховання в аграрному закладі вищої освіти віднесено: для виявлення ступеня вираженості потреби в самовдосконаленні здобувачів вищої освіти запропоновано «Діагностику потреби в самовдосконаленні» за методикою Г. Бабушкіна (Головатий, 2005, с. 132), «Вимірювання мотивації досягнення» (модифікація тесту-опитувальника А. Мехрабіна (ТМД) (Рогов, 2004, с. 384)

самоусвідомлення, самовиховання, прийняття рішення щодо професійного самовдосконалення; самоконтроль, розробка програми професійного самовдосконалення та планування заходів щодо її реалізації; самонавчання, самооцінка, самоспостереження, самоорганізація, самосхвалення, самообов'язання, самовдосконалення науково-педагогічних працівників.

Соціально-економічні умови сьогодення впливають на зміщення уваги державної політики до питання самовдосконалення особистості, що викликає зміни в педагогічній системі вищої школи (Піонковський, 2008).

Особливо важливо це в професійній підготовці майбутніх аграріїв. Водночас засвідчує досвід, що результативність предмета «Фізичне виховання» у структурі професійної підготовки залишається досить низькою й має тенденцію до подальшого зниження, адже 80 % керівників до її недоліків відносять незадовільну гуманістичну, оздоровчу та прикладну спрямованість, низьку дієвість дидактичного наповнення, недостатню увагу до теоретичної й методичної підготовки, неадекватність сучасного менталітету здобувачів вищої освіти, вибір не завжди ефективних форм організації освітнього процесу, низький рівень професіоналізму науково-педагогічних працівників, відсутність належних умов, що забезпечують її ефективне функціонування (Раевський, 2008, с. 145–151).

У процесі дослідження ми здійснили відбір методик для визначення рівня сформованості педагогічної компетентності.

Варіант методики Д. Векслера. Тест складається з 11 окремих субтестів, розділених на 2 групи, 6 вербальних і 5 невербальних. Кожен тест включає від 10 до 30 поступово ускладнюючих питань і завдань. До вербальних субтестів відносяться завдання, що виявляють загальну обізнаність, загальну тямучість, здібності, знаходження схожості, відтворення цифрових рядів тощо. До невербальних субтестів відносяться наступні: шифровка, знаходження відсутніх деталей в картині, визначення послідовності картин, складання фігур (Носс, 2011, с. 439).

Методику діагностики спрямованості мотивації вивчення предмета, яку можна використовувати в освітньому процесі як підґрунтя для підвищення ефективності навчання. Мета методики – виявити спрямованість і рівень розвитку внутрішньої мотивації освітньої діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення ними конкретних предметів (Дербеньова, 2012, с. 16).

Використовуючи тестові методики, можна діагностувати рівень мотиваційної складової особистості за різними параметрами. Серед поширених тестових методик діагностики мотивації досягнення необхідно виділити такі.

Тест-опитувальник мотивації досягнення А. Меграбіна. Модифікацію опитувальника А. Меграбіна для виміру мотивації досягнення (ТМД) запропонував М. Магомет-Емінов. ТМД призначений для діагностики двох узагальнених стійких мотивів особис-

тості: мотиву прагнення до успіху і мотиву уникнення невдачі. Причому оцінюють, який із цих двох мотивів у випробуваного домінує. Тест є опитувальником, що має дві форми – чоловічу (форма А) і жіночу (форма Б). Тест складається з низки тверджень, що стосуються певних сторін характеру, а також думок і почуттів із приводу деяких життєвих ситуацій. Для обрахунку результатів використовується обернена шкала, що дає змогу зменшити ймовірність соціально бажаних відповідей.

Мотивація успіху і страх невдачі» (МУН). Опитувальник А. А. Реана спрямований на виявлення мотивації успіху і мотивації страху невдачі. Методика складається із 20 тверджень, які є адаптованими для учнів 8–9-х класів. Інтерпретація результатів здійснюється за трьохрівневою шкалою.

Методика потреби у досягненнях Ю. Орлова. Методика спрямована на дослідження особливостей мотивації досягнення, тобто прагнення завжди досягати поставлених цілей. Методика складається із 23 тверджень та ключа для обрахунку результатів. Опитувальник рекомендований для дослідження впливу мотивації досягнення на ефективність діяльності, а також при індивідуальному консультуванні (Реан, 2004, с. 416).

Висновки. Отже, на основі аналізу наукових джерел запропоновано структуру педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника фізичного виховання аграрного університету та встановлено взаємозв'язок компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного

виховання аграрного університету з нормативними вимогами до організації освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту у закладах вищої освіти та завданнями аграрної освіти.

Нами було визначено компоненти розвитку педагогічної компетентності (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережувальний, комунікативний компоненти) та рівні сформованості кожного компонента. Всі визначені компоненти розвитку педагогічної компетентності знаходяться у взаємодії і взаємозалежності між собою. Визначені компоненти структури педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника фізичного виховання впливають на руху активність, самостійну роботу та практичні заняття, а враховуючи специфіку аграрного університету на здоров'я здобувачів вищої освіти, забезпечення здоров'я через професійну діяльність та екологічні проблеми.

Подальшого дослідження потребують такі важливі аспекти проблеми розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників аграрного закладу вищої освіти як: застосування сучасних інформаційних технологій для розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання та спорту; професійна підготовка фахівців аграрної галузі у контексті забезпечення якості сільськогосподарської продукції; дистанційна освіта науково-педагогічних працівників фізичного виховання у їх професійному розвитку.

Література

- Бондаренко Т. Є. Визначення структури здоров'язберігаючої компетентності майбутніх вчителів біології. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2012. № 1 (19). С. 214–223.
- Бухальська С. Є. Обґрунтування структури педагогічної компетентності викладача медичного коледжу. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2012. № 2. С. 5–12.
- Головатий М. Ф. Навчи себе сам. Київ: МАУП, 2005. 132 с.
- Головань М. С. Професійна компетентність викладача вищого навчального закладу. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія*. 2014. Вип. 44. Ч. 3. С. 79–88.
- Гуржій А. М. Формування професійної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій: монографія. Київ – Вінниця: Планер, 2015. 464 с.
- Дербеньова А. Г. Усе про мотивацію. Харків: Основа, 2012. 207 с.
- Зазнюк С. С. Психологія мотивації. Київ: Либідь, 2002. 304 с.
- Крупа В. В. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної реабілітації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. № 27. С. 93–96.
- Круцевич Т. Ю. Фізичне виховання як соціальне явище. *Теорія і методика фізичного виховання*. Київ: Олімпійська література, 2012. С. 27–46.
- Матвієнко Л. І. Робоча програма навчальної дисципліни «Психодіагностика» для студентів за напрямом підготовки 6.030102 «Психологія». Київ, 2013. URL: <http://ipk-dszu.kiev.ua/manuals/> (дата звернення: 8.02.2020).
- Носс И. Н. Психодіагностика. Москва: Юрайт, 2011. 439 с.
- Осадчая Т. Ю., Максименко И. Г. Физическое воспитание школьников в США. Киев: Олимпийская литература, 2008. 144 с.
- Піонтковський Д. В. Формування вмінь самовдосконалення студентів у позааудиторній діяльності з фізичного виховання: теоретико-методичний аспект. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2008. № 42. С. 140–144.
- Подласый И. П. Педагогика: 100 вопросов – 100 ответов. Москва: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2001. 368 с.

- Реан А. А. Психология личности. Социализация, поведение, общение. Санкт-Петербург: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2004. 416 с.
- Раевский Р. Т. Физическое совершенствование студенческой молодежи в XXI веке: стратегия, проблемы и пути их решения. *Теорія і практика фізичного виховання. Спеціальний випуск за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Здоров'я і освіта: проблеми та перспективи»*. Донецьк, ДонНУ, 2008. С. 145–151.
- Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога. Москва: ВЛАДОС, 2004. 384 с.
- Сисоева С. О. Компетентісно зорієнтована вища освіта: формування наукового тезаурусу. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. 368 с.
- Сударева Н. С. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців із спортивно-оздоровчого туризму у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2011. 22 с.

References

- Bondarenko, T. E. (2012). Vyznachennya struktury zdorovyazberigauchoi kompetentnosti maibutnih vchyteliv biologii [The definition of health-keeping competence's structure of future biology teachers]. *Pedagogichni nauky: teoriya, istoriya, innovaciyni tehnologii*, 1 (19), 214–223.
- Buhalska, S. E. (2012). Obgruntuvannya struktury pedagogichnoi kompetentnosti vykladacha medychnogo koledzhu [Substantiation of the structure of pedagogical competence of the medical college teacher]. *Pedagogichniy proces: teoriya i praktyka*, 2, 5–12.
- Golovatuy, M. F. (2005). *Navchu sebe sam [Teach Yourself]*. MAUP.
- Holovan, M. S. (2014). Profesiyna kompetentnist vykladacha vyschogo navchalnogo zakladu [Professional competence of a teacher of higher education]. *Problemi suchasnoyi pedagogichnoyi osviti. Seriya: Pedagogika i psihologiya*, 44 (3), 79–88.
- Gurzhiy, A. M. (2015). *Formuvannya profesiynoi kompetentnosti maibutnih uchyteliv trudovogo navchannya zasobamy informaciyno-komunikaciynih tehnologiy: monografiya [Formation of professional competence of future teachers of labor training by means of information and communication technologies: monograph]*. Planer.
- Derbenyova, A. G. (2012). *Use pro motyvaciyu [It's all about motivation]*. Osnova.
- Zaznuk, S. S. (2002). *Psychologiya motyvacii [Psychology of motivation]*. Lybid.
- Krupa, V. V. (2013). Pedagogichni umovy formuvannya profesiynoi kompetentnosti maibutnih fahivciv fizichnoi rehabilitacii [Pedagogical conditions of formation of professional competence of future specialists of physical rehabilitation]. *Naukovyi visnyk Uzhgorodskogo nacionalnogo universytetu*, 27, 93–96.
- Krucevyh, T. U. (2008). Fizyчне vyhovannya yak socialne yavysche [Physical education as a social phenomenon]. In *Teoriya i metodyka fizychnogo vyhovannya* (pp. 27–46). Olimpiyska literatura.
- Matvienko, L. I. (2013). Robocha programa navchalnoi dyscypliny «Psychodiagnostika» dlia studentiv za napriamom pidgotovky 6.030102 «Psychologia» [Work program of the discipline «Psychodiagnostics» for students in the field of preparation 6.030102 «Psychology»]. <http://ipk-dszu.kiev.ua/manuals/>.
- Noss, I. N. (2011). *Psychodiagnostyka [Psychodiagnostics]*. Urait.
- Osadchaia, T. U., Maksimenko, I. G. (2008). *Fizicheskoe vospitanie shkolnikov v USA [Physical education of schoolchildren in the USA]*. Olimpijskaya literatura.
- Piontkovskiy, D. V. (2008). Formuvannya vmin samovdoskonalennia studentiv u pozaaudytorniy diyalnosti z fizychnogo vyhovannya: teoretyko-metodychnyi aspekt [Formation of students' self-improvement skills in extracurricular physical education activities: theoretical and methodical aspect]. *Visnik Zhitomirskogo derzhavnogo universitetu imeni Ivana Franka*, 42, 140–144.
- Podlasyi, I. P. (2001). *Pedagogika: 100 voprosov – 100 otvetov [Pedagogy: 100 questions – 100 answers]*. VLADOS-PRESS.
- Rean, A. A. (2004). *Psychologia lichnosti Socializacia, povedenie, obschenie [Personality Psychology. Socialization, behavior, communication]*. Prajm-EVROZNAK.
- Raevskiy, R. T. (2008). Fizicheskoe sovershenstvovanie studencheskoy molodezhy v XXI veke: strategiya, problemy i puti ih reshenia [Physical improvement of student youth in the 21st century: strategy, problems and ways of solving them]. *Teoriya i praktika fizichnogo vihovannya. Specialnij vipusk za materialami Mizhnarodnoyi naukovopraktichnoyi konferenciyi «Zdorov'ya i osvita: problemi ta perspektivi»*. DonNU, 145–151.
- Rogov, E. Y. (2004). *Nastolnaya kniga prakticheskogo psihologa [Practical psychologist's book]*. VLADOS.
- Sudareva, N. S. (2011). *Formufannya profesiynoi kompetentnosti maibutnih fahivciv oz sportuvno-ozdorovchogo turizmu u vyschyh navchalnyh zakladah [Formation of professional competence of future specialists in sports and health tourism in higher educational establishments]*. Extended abstract of candidate's thesis: 13.00.04.

ПОВЫШЕНИЕ МОТИВАЦИИ НА ЗАНЯТИЯХ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ В АГРАРНОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

Петренко Наталия, кандидат педагогических наук,
заведующая кафедрой физического воспитания,
Николаевский национальный аграрный университет,
ул. Георгия Гонгадзе, 9, 54020 Николаев, Украина,
petrenkonv@i.ua

В статье определена структура формирования педагогической компетентности научно-педагогических работников физического воспитания аграрного университета, а также компоненты формирования педагогической компетентности (мотивационно-ценностный, когнитивно-процессуальный, развивающе-воспитательный, здоровьесберегающий, коммуникативный), раскрыта их структура, содержание и методики измерения. Определение компонентов педагогической компетентности научно-педагогических работников физического воспитания дает возможность значительно расширить круг педагогических знаний, умений, навыков научно-педагогических работников физического воспитания, что поможет скорректировать процесс развития педагогической компетентности научно-педагогических работников физического воспитания и повысить мотивацию на занятиях по физическому воспитанию в аграрном университете.

Ключевые слова: аграрный университет; научно-педагогический работник физического воспитания; педагогическая компетентность научно-педагогического работника физического воспитания; структура педагогической компетентности; учебный процесс.

INCREASING MOTIVATION IN PHYSICAL EDUCATION CLASSES AT AN AGRARIAN UNIVERSITY

Petrenko Natalia, PhD (Pedagogy),
Head of Physical Education Department,
Mykolayiv National Agrarian University,
9 Georgiy Gongadze Str., 54020 Mykolaiv, Ukraine,
petrenkonv@i.ua

This article defines the criteria for the formation of the pedagogical competence of scientific and pedagogical workers in physical education (motivational-value, cognitive-processual, developmental, educational, health-saving, communicative), their structure, content and measurement methods are disclosed. The determination of the components of the pedagogical competence of scientific and pedagogical workers of physical education makes it possible to significantly expand the range of pedagogical knowledge, skills and abilities of scientific and pedagogical workers of physical education, as well as to carry out their diagnostics as a kind of reference point for the content of the methodological work of the model of the educational process, which will help to adjust the process of development of pedagogical competence scientific and pedagogical workers of physical education in the methodological work of an agricultural university.

Physical education in an agrarian institution of higher education is aimed at solving the following specific tasks: formation of high moral, strong-willed and physical qualities of the learners of higher education, readiness for highly productive work; students' health protection and promotion, promotion the all-round development of the body, maintaining high performance throughout the study period; comprehensive physical training; vocational-applied physical training of higher education learners, taking into account the features of future employment; gaining the necessary knowledge of the fundamentals of theory, methodology, and organization of physical education and sports training, preparation for work as public instructors, coaches and judges; improving the athletic skills of higher education athletes; nurturing awareness of the need to regularly exercise in physical culture and sports

Key words: agricultural university; educational process; pedagogical competence of the scientific and pedagogical worker of physical education; scientific and pedagogical worker of physical education methodological work; structure of pedagogical competence.

*Стаття надійшла до редакції 08.02.2020
Прийнято до друку 27.02.2020*